

FÖGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pesti vakok intézetének próbatéte; magyar tudós társaság; gazdasági tudósítások; dalnát, -horvát- stótországi gyűlés; tengerelleki vasut; torontálmegyei adakozások Mátyás szobrára; hontmegyei követszámlási közgyűlés; zemplénymegyei tisztújítás; a' szász király Nagy-Szálakon Szepesmegyében; vasmezei és szegedi hírek; ipar- s' tőzsérügy; oláhországi hírek; 's a' t.) Amerika (az amerikaiak serénysége; 's a' t.) Spanyolország. Anglia (ministerségi nyilatkozat a' spanyol és keleti-ügyről; lapvélemények Franciaország harezkészlétéről; elegy; 's a' t.) Franciaország (Napoleon Lajos hg fogva; a' bonapartista zendülés neveltséges részletei; élénk hadi mozgalmak; elegy; 's a' t.) Svédország. Dánia. Németország (Dunin érsek ismét székhelyén; 's a' t.) Oroszország. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízjárás. —

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. fels. Antunovics Albert Bácsmegye volt alispánját kir. tanács. czímmel méltóztatott kegy. felruházni.

A' vakok intézetébeni növendékek nyilvános próbatéte szombaton f. aug. 22kén délelőtti 9órától 12 óráig fog Pesten a' megyeház nagyobb palotájában tartatni, melyre minden emberbarát 's ezen intézet nagylelkű gyámolái tisztelettel hivatalosak. Testgyakorlási próbatét pedig ugyanaz napon délutáni 4órától 5ig Budán az intézet ideigleni lakhelyén, a' Krisztina-városbeli Horváth házában tartatik.

Magyar tudós társaság. Verebi Véggh János ur. Fehérmegyei tiszt. főjegyzője. az akademiának egy. több száz darabból álló, válogatott kagyló- 's más természeti ritkaságok gyűjteményével kedveskedett. Pesten, aug. 10. 1840. D. Schedel Ferencz titoknak.

A' m. t. társaság. jul. 6. tartott kisgyűlésében, több belszerkezeti tárgyon kívül, az Evkönyvek ügyével foglalkodott, minek következtében az 1836'ski dolgokat magában foglaló IVdik kötet azonnal sajtó alá is ment. — A' könyvtár nevelték: 1. Keeskenéti Csapó Dániel néhány magyar bibliographiai ritkasággal a' múlt század elejéről. 2. Nagy Ignác Színműtára XI. füzetével.

Szabad kir. Pest város tanácsa f. évi július 18kán Lónya János es. kir. ndv. tanácsos. biharmegyei főispán helyettes és 1838dik évi martius 6ta Pest városban munkálkodott kir. biztosnak ama' nagy bajok közti munkálatiért, a' választott polgárság és az egész város nevében hálát, hozzá intézett level által, jelentvén; ugyanez alkalommal Krajnik Imre magyar kir. helytartósági fogalmazót mint a' fen-tisztelt kir. biztosság érintett előtti tollnokát tiszteletbeli polgári joggal ruházta föl és az e' felől szóló polgári levelet auguszt. 4kén Gónczy Ferencz főjegyző által maga módja szerint kezébe szolgáltatta.

A' Gazdasági-Tudósítások ezidei 3dik, általános sor szerint XII. füzete megjelent; tartalma következő: Gazdasági-Tudósítások: Ertekező rész: XI) Százados tapasztalások a' marhadögnirigy beoltásáról, 's rövid észrevételek a' marha egyéb gyuladásiról. (Tóth József.) XII) A' borju, 's általában a' fiatal szarvasmarha táplálásáról és neveléséről. (Riedesel után.) XIII) Egyes mezőgazdaságok leírása 's illy közlemények hasznai az egész mezei gazdaságra nézve. (Dr. Schultzt után Sz.) XIV) A' mezőgazdaképzetéséről. (Elsner után honi viszonyinkhoz alkalmazva gr. Szapáry József.) Ertesítő: Hivatalos: 17. Az egyesület gyarapodása. 18. Az egyesület örökítéséről újabb keletkezett alapítványok. 19. Kiholt rendes tagok. 20. A' magyar Gazdasági-Egyesület szerkezete. 21. Egyesületi szakok. 22. Pénztár. 23. Allatmegtartási és műszer-kiállítási szemle. 24. Mezei-Naptár. 25. Gazdasági Tudósítások. 26. Egyes gazdaságok leírása. 27. Könyvtár gyarapodása. 28. Pályairati jutalom-kiadás. 29. Új pálya-feladás. 30. Takács-márcsonya. 31. Nemes Hont vármegye gazdasági fiók-egyesületének alapszabályi. Rohonczi Közlemények. Ertekező rész: X) A' gazdaság elrendezése és gazdasági rendszerek. (Török János.) XI) Leírása a' rohonczi juhászatoknak. (Folytatása és vége. Egan Eduárd.) XII) Lehet-e állatgyógytudományt a' mezei gazdának hasznosan előadni. (Dr. Czillebert Róbert.) XIII) Melyek a' legjövendőbb merino-juh tenyésztésének fő elvei. (Klauzál Imre.) A' t. ez. előfizetők újonnan kértnek példányuk iránt alkalmat utasítani az egyesület titoknokai hivatalába. Pest, aug. 16kán 1840. Kaeskovics Lajos s. k. m. gazd. egyesületi titoknak.

Hontmegye. aug. 12kén: „Az országgyűlési legújabb törvényezikkek megyénkbeni kihirdetése nyárutó 10 és 11kén tartatott és számos sereglő közönség által díszített közgyűlésünkben ment véghez. A' törvényezikkek folytában történt nevezetesebb határozatok következők: 1) A' katonai állomány tárgyban egy. számos tagból álló 's állandóan munkálkodó biztosság neveztetett, mely bíraskodó hatalommal felruházva minden e' tárgyban előfordulható és kétséges esetben jegyzőkönyvvel melletti intézkendik. Az arra alkalmas újoncz-összeírás az illető tisztviseléség által mindenütt a' földesurasággal közöltetni, öszütő (nov.) 15o napjaig elkészíttetni, 's az annak idejében történendő sorshuzás, nyilvánosan a' sorsozók előtt, véghez vitetni rendeltetett. 2) A' múlt urbéri törvényekben történt változások a' megye által könyomatban a' nép előtt járásbeli szolgabíráktól kihirdettetni határozattak. 3) Az országgyűlési követi nap-díjaknak lehetőségig igazságos kivetésére választmány neveztetett. 4) A' mezei üdves törvényeket tetteg is foganathoz hozni, 's azoknak mentül hathatósab intézkedést ohajtvan adni a' megye Rendei; nem elégülhetek meg csupán a' fenlevő 's nagy részint közrendészeti tárgyakkal elfoglalt szolgabírák eljárásával; hanem meghagyván a' törvény-parancsolta értelem szerint ezeknél is a' mezei eljárást, ezenkül minden járásban a' fenálló három sz. bíró közül egyet, és az eddigi három rendes eskütt közül jársonkint szinte egyet mezei szolgabírákká tenni, 's őket a' mezei rendőrséggel különösen minden más politikai foglalatosságai felett felruházni szükségesnek látták 's oly határozattal, hogy mindegyiknek évenkénti fizetése 50 pengő forinttal, 's az esküttekből lett egyedekhez egyegy fegyveres hajdunak is hozzá adásával neveltessék; 's végre 's nagy minden e' miatti költség a' nemesi pénztárból állíttassék elő. Mely határozat következtében a' KK. és RR. által felkiáltás útján mezei szolgabírák az eddigi szolgabírák közül Lábod Gábor, Kasza Agoston, Okolicsányi Antal, és Zsembery Boldizsár; az eddigi rendes esküttek közül pedig Majzik Sándor, Pongrácz Lajos, Keviczky Ferencz 's Lukács Lajos választattak, 's ez utóbbiaknak a' szolgabírói cím megadatása végett, a' megye főispánja megkéretni határozattal. 5) A' honosítást nyert egyedek közül Pfeiler az árvízi emberbarát, és Flódnig b. aljegyzőnek nevé öröm-eljenzéssel fogadtattak. A' közgyűlés a' múlt kisgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésével fejeztetett be. P. L.

Nagyszálók. Szepesmegyében. A' nagyszálók hidegvizgyógyintézet (a' vidék német pörnyelvé: Schmecks), melyet tavaly dr. Posevitz Sámuel a' gräfenbergi illynemű anyaintézet mintájára állított fel, ez idén mind gyógy- 's eszközeire, mind vendégei számára tetemes haladásnak örül, 's igen valószínű, hogy e' kies helynek, a' világ mostani vízimádó irányában, szép

jövendő van rendeltetve. Az ország legnagyobbserű vidékén, a' Tátra legmagasb csúcsai lábánál, feküvén, a' kilátás bájai, a' levegő és víz tisztasága 's hiedsége sajátképen alkalmassítják e' helyet vizgyógyintézetre. A' haszonbérő Rajner önzéstelen törekvése évenként javítani, szépíteni valamit, pótolja némileg a' földesuraságot, mely, ugy látszik, e' fürdő hasznaira 's jövendőjére nincs ekkorig eléggé figyelmeztetve. A' fürdőbe vezető ut az idén jobb karba tétetett, az épületek környezete elegyenítettvén, kényelmes és tiszta sétahelyülé lön, a' vendégszobák száma hárommal, a' zuhanyoké egygyel szaporult, 's így most már három, különböző erejű, zuhany veri-ki a' testbe rögzött gyarlóságokat, a' leggyöngébb 13. a' közép 18. a' legerősb 21 lábnyi vízszaggárral. Szándék még ez idén negyediket is létre hozni, 's későbbben még egyet, hogy az asszonyok zuhanyoló helye a' férfiakétól egészen elkülönítve legyen. A' vizgyógyimód-követők száma, kik magokat „neptunista“ költői névvel szeretik nevezgetni, az idén már 25—30ra rugott, holott tavaly csak 10—15 volt, A' fürdőhely összes vendégei száma pedig 70—80ra. Ezek közt f. é. aug. 5dikén, egészen váratlanul, egy felséges vendéget volt szerencséje Nagyszálók-nak keblében tisztelni, kihez hasonló még sohasem ebédelt egyszerű fa-teremben, a' harkácsi cigányok nemzeti zenéje mellett. Szász király ő felsége ugyanis, b. Heinze örnagy, Zipser beszterczébányai nevelő 's természetvizsgáló, 's 2 szolga kíséretében, ismérletlen szerénységben, játszák-ki az újságírók tollait 's geogr. is füvész. örömeiket keresve rándult a' tátrai fürdőbe, mellynek tájékán oly gazdag aratást lelhetni e' tekintetben. Délután Szirmay Pál ur kalauzolása mellett, Rajner szürkén, a' tündérszép kahlbachi völgybe indult, annak nagyszerű természetét megszemlélendő. Visszajötté után Draskóczy gömöri alispán és Szirmay Pál urakat hívá meg magához estelire, 's a' magyar ügyekkel nem csekély ismeretséget bizonyított. Másnap, aug. 6dikán a' felkai völgybe indult, szinte Szirmay Pál urtól kíséretve, 's visszatérte után egy pár órával, mellyeket a' körülményekhez képest fényesen előállított ebédnél töltött, nyájas bucsút vön az egész fürdő társaságtól. Még az nap Késmárkra szándékozott, onnét a' Javorinán át, Krakó felé folytatandó kalandos utját. A' Tátrák hasonlíthatlan kilátásai, bérezi havai, zuhatagai, gazdag növényzete 's mineralogijája annyit tudásvágyó külföldit, 's még fejdelmet is, vonzanak hazánk e' gyönyörű vidékére, míg azt saját fiaik alig méltatják figyelmesre; Schweizba futnak nyári örömeikre, és Gräfenbergbe kevésbbé jó vízre 's levegőre! —

Fiume. aug. 4. Több fümeei nagykereskedő és vállalkozó azon folyamodtára, melly szerint Sziszek és Károlyváros között, saját költ. ségeiken vasutat kívánnak készíttetni, köv. rendelvénye érkezett a' nu. m kir. helytartó-tanácsnak jul. 21ről 23.424 szám alatt: „Mint hogy a' folyamodók által kijelölt utvonal azok között foglaltatik, miknek az 1832/6; 25. cikkely által törvényes kedvezések engedtetek; a' folyamodóknak az előleges fölmérésekre és előmunkálásokra, ez iránt magokat az illető törvényhatóságoknál, mellyek egy uttal a' törvény értelmében nyitandó segedelem-adásra utasítatnak, jelentvén, az engedelem oly formán adatik meg, hogy a' kidolgozandó terveket, technikai munkálatokat, mellyekben minden ez utvonala szükséges föld és minden állandó pont, ugyszinte utak és hidak, valamint átszállítások és vizek folyásai, nemkülönbön helységek és középületek, ezen vasut mimódoni mechanikai készítésével együtt kiteendők lesznek, a' költségek és reménylhető jövedelem összevetett adatival 's utivám-jegyzékével együtt, további rendelkezések végett ide fölterjesszék.“ H—k.

Szegedről, aug. 12kén: „Hogy városunk, igényelt anyagi jólléte kivívására törekedében, nem kevésbbé hanyagtan szellemi érdeklétsége kiténtetésében is: a' bajai égés által szerencsétlenülek javára, belvárosi Casinonk választmánya kezeltéből m. hó 26kán épen országos vásárunkkor tartatott táncmultság, sorsjátékkal egybekötve, maradandó emléket adá. Városi nagy táncztermünknek, lehető költségkíméletből egyszerű, de szerény pongyolázata, tetszetős ellentétben a' lezajlott farsang pazarfényével, azonnal meglepe mindenkit 's a' kegyes czél sikereshítésére figyeltete. A' betanított barna hangások vigalmas ifjainkat szépeinkkel, a' csélesap keringők mellett lelkes nemzetekre is ügyesen lejtették. Szünóra alatt luzatának sorsok 75. darab részint nökézmű, részint egyéb kegyes adományi tárgyra, mellyekből 19. darab az el nem kelt 's így a' kitűzött célra játszott sorsjegyek által nyeretvén, 's azonnali árverésen időrovidség miatt azokból csak 3. adathatván el, a' többi 16. darab elköttyáltatása f. hó 9kén, az érintett casino épületében külön beléptidij mellett adatott reunio alkalmakor ment végbe. A' tiszta jövedelemöszveg ezer váltó forintot meghaladt, mellyért a' buzgalmas kezelők (Petrovics Istv. főjegyző választmányi elnöksége alatt) 's városi derék közönségünk, a' vállalat ohajtott sikerülténél, 's jótéti önrzetüknél szebb jutalmat nem várnak. Efféle tűz-jég-árvízszulte dulongásokat 's inségeket honszerte enyhítő felebaráti segélyzetek felől különben is szép adatokkal telvék hírlapjaink. 'S ha illy adónkat, kölcsön gyanánt az emberiség bő kamatozatú kincstárába lerakni édes kötelesség 's megnyugtató érzet: mennyivel nyugtatóbb, üdvösb, 's ennél fogva, észszerűbb illy elemkárosításokat biztosító intézvények létesítése, vagy más ovó 's mentőszerek alapítása, alkalmazása 's használtatása által telhetőleg megelőzni! — Ugynevezett nyári kis vásárunk, jelentéktelen nevezetének mind a' lábasjóságra, mind a' gyalogvásárra nézve, teljesen megfelelt. Gabonaratásunk kielégítő; tengerink, burgonyánk és szőlünk szépen kecsegtetnek: de dohányültetvényink legsilányabbak; szénánk pedig alig érdemlé a' kaszásbért, hacsak ezen szükségünket a' közelebbi esőzetekre megindult sarju némileg nem enyhítendi. Az új tiszta buza köbblé 8 ft. 45 k. felesé 7 ft. 30 kr. zabé 6 ft. árpaé 5 ft. v. cz. — M. P.

Zempléni megyének aug. 4, 5, 6, 7's Sik napjain megújított tisztára következő: 1. sz. alispán Szent-Iványi Károly, másod: Kazinczy András; főjegyző: Szemere Péter; főügyész: Szögyényi Imre; hadi főadószedő: Dráveczky Aloiz, házi: Kulin Menyhért; számvevő: Göcze Károly; hegyaljai jár. fősz.-bíró: Szabó Gábor, esküttje Szilvássy László, aladószedő: Gönczy Sám, újhelyi jár. főszolgabíró: Stepan László, esküttje Körtvélyes Ist., aladószedő: Köröskényi Tam.; bodrogközi jár. főszb.: Szerdahelyi Ján., esk. Füzy Ferencz., aladószedő: Vásárhelyi László; homonnai jár. főszb.: Füzesséry Ág., esk. Véges Tam., aladós. Stépan Dán.; sztrópkaik jár. főszb.: Szemere József, esk. Orosz László; aladószedő: Trsztyánszky Ill.; görögényi jár. főszb.: Füzesséry Dán., esk. Berzók Im., aladós. Reviczky Amb.; pataki alszb.: Füleky György, esk. Barát Mik.; szerencsi alszb.: Szent-Imrey Mik., esk. Szabó Gábor; gálszécsi alszb.: Szepsy Ján., esk. Ternyey Tam.; zemplényi alszb.: Dobos Ján., esk. Besseney Ist.; zétenyi alszb.: Füzesséry József, esk. Botka Laj.; nmihályi alszb.: Izsépy László, esk. Stépan Vin.; sztaksini alszb.: Szilágyi Pál, esk. Bernáth Lőr., papinai alszb.: Szirmay László, esk. Soltész Kár.; zsalobinai alszb.: Horváth László, esk. Lehotay And.; sztrópkaik alszolgabíró: Kolozsy János, esk.: Izsépy Gábor, dobrai alszolgabíró: Bujanovics Frid., esk. Ecsedy Tam.; első alügy.: Reviczky György, másod, Szirmay József; első aljegy.: Pilisny Menyhért, másod Somogyi Ist., harmad Janthó Sánd.; tiszteletbeli aljegy.: Karove And., Reviczky Im., Eperjesy Ist., Bodó Aloiz, Benkő Ist., Dókus József, Szirmay Ist., Kossuth Antal, Orosz Tam., Potoczky Im., Berzók Ist., Szepesy Péter és Albert Pál; ügyészkar elnök: Kelemen Sám., seg. Balog Ján.; levéltárnok: Kassay Sám., seg. Sztankó László, szbirói czimmettel: tiszteletbeli alügy.: Dobos Ist., Balogh Ád., Bodnár Ist., Hunyor Ján., Kövér Dán., Marsalko Leo, Stépan Mih., Juhász Ant. 's Gönczy Ján.; tiszteletbeli szb.: Sztanko László, Gógh And., első alisp. jegyző: Gógh Ant. szbirói czimmettel, első alisp. irnok: Németh József, másod alisp. ir.: Tódor Ist.; jegyzőhivatalbeli kiadó: Végh Ant., ir. Diószegi József, Krausz Im.; hadi pénztári irn.: Besseney István, házi: Rácz János, levéltári irnok: Kigyósy Albert; számvevőségi irnok: Nemes László; főorvos: Metzner Pál és Csermák Márton, tiszteletbeli orvos: Steiner Sándor, Sutak Mihály, Szabó Dávid 's Fortmayer Ferdinand; járásbeli seborvosok: Szabó Ferdinand, Bátor Ád., Sztankó Kár., Csiky József 's Horváth Ján. Koffler Zsigm. 's Bokovitszky József; az újhelyi jár. Szabó László; homonnaiban tiszteletbeli seborv.: Tóthpápay Dán., Moravcsék Zsigm., Tamaska Ján.; állatorvos: Olmützel Péter; selyemtenyészési felügyelő: Fodor József; várkapitány: Marsalko József; tiszteletbeli esküttek: Tasnády Fer., Vékesy Fer., Rácz Ján., Németh József, Csernek Dán., Hidegkövy Ant., Fodor Ist., if. Besenyey Ist., Soltész Dán., Verebélyi Sám., Gondoly Menyh., Éva Laj., Juhász Gáb., if. Kossuth Sánd., Bartos Ján., és Keresztesy Laj.; földmérők: Steiner Ád. és Fundanics György; tiszteletbeliek: Steiner Laj., Mankovics Kár., Fortmayer János, Rutka Ant., Flaskay Ján. és Cibur And.; közbátorsági biztosok: Derekasy Bert., Gondoly Menyh., Sztankóczy János, Latini Fer., 's Tóth-Pápay Ferencz.

(A' dalmát-horvát-'stótországi gyűlés megnyitva.) Aug. 10-ikén szokott isten tisztelettel megnyiták Zágrábban a' dalmát-, horvát-'s tótországi gyűlést, Haulik György zágrábi püspök 's bányhelyettes elnöklése alatt. Az elnök megnyitó beszédje után a' legközelebb országgyűlési törvények kihirdetése következék, és az országgyűlési volt követek benyújták végjelentésüket az országgyűlési munkálatokról. Végre a' bányhelyettes küldöttségeket nevezte ki unjoncz-elosztásra és országgyűlési költségkivetésre, egyszersmind pedig vélemény-adásra azon tárgyakról, miket több törvényhatóság e' gyűlésen szönyegre hozta.

Nagy-Becskerek, aug. 6. Mátyás király emlékére jelesen adakozék Torontál. Nem említve: hogy Csekonics János 300 vez. fr. gyűjte 's csak mellékesen érintve: hogy több magányos, és testület, külön küldé föl adományát, most a' második gyűjtő által 967 ft. 29 kr. küldték át a' pesti pénztárnoknak. Az ügyet igen lelkesen pártolák némely torontáli tisztviselő, u. m. Sztojánovics Mihály, Rózsa Demeter al-, Szabó Sándor tiszt. alszolgabírók: Oexel Mór, aljegyző, Duka Károly, Dániel Tivadar, Dániel Kristóf, Mattánovics Lajos, Filkovic Boldizsár esküttek, kivált, Nagy-Becskerek városa tanácsa, és Konez Zsigmond nagy-szmiklói egyik jegyző. A' gyűjtő levéltárnok Bárány Ágost, kötelesnek érzi az egész haza előtt a' főnirtaknak őszinte köszönetét nyilvánítani, azoknak t. i. kik csak egyszerű felszólításra is lelkesen forgolódának e' közügyben, 's a' haza derengő dicsőségét fáradhatlanul iparkodtak gyarapítani: 's ezt annyival inkább, mert az említett egy része már a' néhai Kisfaludy Károly emléke ügyében is jelesen munkálkodék. Folyó hó 4 és 5 tartaték a' nagy-beckereki evang. reform. kisebb gymnasiuma ifjúságának próbaköve. A' tanulósnag nagyobb része rácz, német 's izraelitákból áll. Mint magyar iskolában minden magyarul tanítaték, 's a' növendékek kivált a' történet, földírás és természettudományokból pontosan felelének magyar nyelven, 's ezt anyai nyelvükön is helyesen magyarázák meg. Tiszta ajakkal szavaltak továbbá nem magyar-gyermekek Vörösmarty, Kovács Pál, Kisfaludy Károly 's t. munkájiból. A' diák nyelvben is derekasint haladtak egész a' syntaxisig bezárólag. Méltánylást érdemelnek e' részben: Benke György h. lelkész 's Ecsedy János tanítók igazán példás szorgalma. E' magyar iskolát az illető szülőknek méltán ajánlhatjuk.

Vasme gyében, Felső-Kereszturon Péterfy Fer. hitvese Péterfy Zsófia jul. 18-án Éva, Ján. és Mih. névre keresztelt hármas gyermeket szült. Éva és Mih. egészséges és éptagu volt, de Jánosnak háta hibás. E' gyermekek más nap egyszerre meghaltak. Az édes anyának semmi különös baja nincsen.

Eperjes aug. 12. Azoknak, kik a' beállandó iskolai évben az eperjesi evang. Collegiumba szándékoznak 's kik előtt a' megjelenési határidő

netalán ismételten, hivatalosan tudomásul adatik, hogy mint mindig, úgy most is, a' rendes tanítások 's lezárkék sept. 1-jén állanak be. A' tanuló ifjúság száma mult évben összesen 407-re ment 's ezekből a' philosophiára 102, jogra 79, rhetorikára 81 esik.

(Ipar-'s tözsérügy.) A' lörincznapi vásár Kolozsvárott általában silányul ütött ki, kivéve a' lóvásárt, melly elég népes 's élénk volt; idegen vevő számos 's alku is a' körülményekhez képest elég kötött. De ezt csak a' nemes fajtájú lovakról, mert igás, noha feles számmal hozott, arányszerűleg igen kevés kelt el. Gyöngébb kelete volt a' szarvasmarhának, mellyet nem igen kerestek, de silány volt a' belső vásár 's alig több egy közönséges héti vásárnál. Vásárcédulák szerint elkelt: ökor 119; tulok 240; meddőtehén 135; borjastehén 132; tinó 190; kanca 64; paripa 96; csikó 41; disznó 29; malacz 12 darab, (az eladott nemes fajtájú lovak számát nem tudhatni, minthogy azokról vásárcédulát váltani nem szokás); a' jó ökor párja 220—240; a' középszerű 160—180; az alábbvaló 100—120 v. for. kelt; esztendősz tulok párja 30—60; két éveseké 100—120; három éveseké 190—210 for.; meddőtehén darabja 50—65; borjásé 60—90; kanca darabja 40—300; paripaé 15—300; rüdeg disznóé 10—13 v. for. A' vásárra sereglett számos vendég közt vala Gyhka hg is, Oláhország fejedelmének testvére, ki bécsi útjában három nap mulata Kolozsvárott. E. H.

Lőcsén aug. 11-ikén. Mi talán Zsigmond királyunk ideje óta nem történt, — egy külföldi fejedelem, szász király Friderik Auguszta felsege, Hohenstein gróf név alatt e' napokban megfordult a' schmecksi fürdőben és Kézmárk városában, innét pedig Vieliczka felé tovább utazott. — Szepes gyge e' hó 4-ikén tartotta követszámolási gyűlést, hol egyszersmind az épen akkoron érkezett t. czikkelyek is kihirdetettek. Illy 's annyi hasonló gyűlésnek e' lapokban történt leírta után, csupán a' fő dolgokat érintjük röviden. A' két követ, Zsedényi Eduárd és Mattyasovszky Boldizsár nemcsak ékes, nemcsak foglalatjokra nézve érdemes, de egyszersmind szivvetható beszédek, mély megilletődést gerjesztének minden hallgatóban. A' két követ részire a' megyének oly igen megérdemelt köszönete, egyértelműleg szavaztatott. Deák Ferencz és Andrásy József országgyűlési követek, az elnök főispán ur által e' megye táblabíráivá nevezettek. A' kisebb és közgyűlések jegyzőkönyve ezentul egyedül magyar nyelven vitetni rendeltetett. A' megye pecsétje köriratának magyarrá változtatása iránt a' felsege meg fog kéretni. 'S mi legelőli vala említendő, az országgyűlés szerencsés eredményiért, a' cs. kir. felségéhez koronás fejedelmünkhöz, az ország halhatatlan érdemű Nádorához, az ország bírāja, főkanzellár, és kir. személynök a' Excjokhoz, köszönő felirások küldettek föl. A' közlekedés határt nem ismért, 's méltán! Egy jótékony nemtő örködik nemzetünk felett; 's novus ab integro saeculorum nascitur ordo. F. S.

Oláhország.

Az 1839-iki közgyűlés, mellynek az ország törvényei szerint csupán két hónapig kellett volna tartatni, csak folyó év jul. 2/1-ikén végeztetett. Eredvényi az oláh nemzetre nézve igen örvendetesek. Egyike a' legnevezetesebb határozatoknak azon gyalázatos visszaélések és önkény eltörlése, mellyeket a' haszonbélők a' két fejedelemiségi szegény adózó alattvalókon követtek el. A' haszonbélők többnyire lelketlen külföldiek 's különböző nemzetekbeliek, u. m. szerbek, németek 's görögök, kik ritkán tartják magokat ön egyezvényi kötelességeikhez, hanem minden lehetséges nyomást megengednek magoknak a' nép ellen, csak hogy hamar gazdagulhassanak. Ezen törvények, czélszerűségökért, egy jul. 4-ikén irt leirat szerint a' fejedelem legnagyobb megelégedését nyerék meg. Ez alkalommal a' marhatenyésztésre nézve is újabb határozások tettek, mellyek a' szomszéd ausztriai marhás gazdáknak, kik közönségesen nagy csordákkal egész Oláhországot beutazzák, lényegesen hasznosak lehetnek. A' közgyűlésen végzett tárgyak épen azok, mellyek a' megnyitó beszédben tanácskozási tárgynul voltak kitűzve. Azon iskolaterv, mellyet a' bukaresti collegium professoraiól kinevezett biztosság ajánlott, nem létesíthetett, mivel 20 ezer cs. aranyból álló tőke kívántatik hozzája 's illyesmi, minden czélszerűsége mellett is, sok előtt igen nagy tetszik. E. H.

Amerika.

(Az amerikaiak serénysége) Biddle Miklós Pottsvilleben Pennsylvániában, egy új találmánynak, a' vas-izzószén (anthracitkohlen) általolvasztatásának tiszteletére tartott ünnepkor, többi közt köv. nyilatkozott: „Valóban az nem is amerikai vérből származott, kiből a' restség legkisebb mértékben is megvolna. Gyakran leirták már erkölcsünket, természetünket és szokásinkat; de merem állítani, hogy egy leírás sem közelít az igazsághoz, ha azzal nem kezdetik és végeztetik, hogy a' világon nincs munkásabb nép, mint az amerikai. Más nemzetek azért dolgoznak, hogy éljenek, az amerikaiak pedig úgy látszik azért élnek, hogy dolgozzanak. Lenni, és nem dolgozni megfoghatatlan nálunk. Az amerikai vigan meghajtja magát a' végzet szava előtt, és a' helyett, hogy azért morogna, hogy őt munkára kárhóztatta, rá nézve a' legrettenőbb átok lenne nyugalomban élni. Mindenik úgy látszik belső gőzerőművel született, melly testi 's lelki szünetlen, szakadatlan munkára hajtja. Ő megveti az időtolvaj gyönyört, mint méltatlant ahoz, ki művek alkotására, városok építésére, országok alapítására hivatott. Más országokban két osztály van: szegényeké, kik t. i. dolgoznak, és gazdagoké, kik élveznek. Itt ellenben csak egy nemzet van, közte kevés gazdag, de egy korhely sincs, minden fő, minden kéz kora reggeltől késő estig ezer meg ezer dologgal foglaltos, és az egész évben csak egy ünnep van, azaz jul. 4-ike. De az aztán nem is mindennapi lélek, melly őket erre meghajtja: mert a' mit olly kemény munkával keresnek, azt épen olly bélyegző gondolatlansággal költik el. Illy mérséklettel sok bolondság van

párosulva, és sok bűnre is vezet, de végre mégis az az igazi ösztön nagy dolgok tételére. Ha az ország azon bámulatos eredményeket látja, melyeket ipara az új pályán nyerend, azt bizonyosan jellemző buzgalommal követendi. Ha a szén és gőz Nagybritanniát azzá tette, a mi; ha az annak 400 millió ember felett hatalmat adott, és olly gyárokat állított, melyek minket és a világ minden részeit adósaivá tette, miért ne választhatnók mi azt hasonló sikerrel függetlenségünk eszközevé? E' nagy munka megkezdésére a' mostani idő volna legalkalmasabb. Nemzetek azon törvénynek vannak alája vetve, melynek egyes emberek; át kell esniök azon gyöngeségen, melly a' gyermekkor tulajdona, azon szenvedélyen, melly az ifjúságot elcsábítja, azon gyarlóságon, mellyben az öregkor sanylik. Minekokaért inkább szomorkodhatni, mint bámulhatni azon, hogy a' legközelebbi évek olly nagy nemzeti pazarlás évei voltak. Mi igen sokat vásároltunk idegen nemzetektől, gyermeki fenhéjazással csüggtünk a' régi világ minden fényűző bohóságain. Most lássuk, hova jutottunk. Az utóbbi tíz év alatt 118 millió dollárnyi selymet, és több mint 41 millió dollárnyi csupa fölösleg cikkelyeket hoztunk be. Ha ezért gabnát, vasat adtunk volna cserébe, ugy még szorgalmunk mentené pazarlásunkat; de azon időben földünk termékei ki voltak Angliából zárva, és mi több, mint 84 millió dollárnyi vasat hoztunk be. Ismételem, hogy selyemért 118 milliót, bor és szeszes italokért 41 milliót, vasért 34 milliót, összesen 243 millió dollárt fizettünk, mi mind olly dolog, mit magunk is készíthettünk volna. Vessünk véget hát a' nélkülözhető dolgok pazarló behozatalának, és e' jelen zavarbul csak hamar kiszabadulunk. Az ország egyik részire sem lenne jótékonyabb ezen változás, mint Pennsylvániára. Mi 32 millió dollárral tartozunk. Anglia és Irland nincs háromszor olly nagy mint Pennsylvánia, és négy ezer millió dollárral tartoznak. Ok azt szénnel és vassal fizetik. Miért ne tehetnők azt mi is? —

Spanyolország.

A' két királyné augusztus közepe felé vissza fog utazni Madridba, hol előtte két nappal hamarabb szándékozik megérkezni Espartero. — A' fővezér és francia követ közt némi feszengés uralkodék; melly azonban már szünni kezd. — Balmaseda ezen szavakkal lövete agyon Spanyolországban két francziát: „Azért kell meghalnotok, mert francia gazemberek vagytok.“ E' tette miatt hihetőleg eskütszék elibe kerülend, mert az egész francia sajtó elégtételt követel ez embertelenségeért. —

Anglia.

(Lapvélemények Franciaország harczkészületeiről. Elegy.) Megjegyzésre méltó, mikép a' francia lapok tüzeskedései ellenében az angol sajtó folyvást legnagyobb mérsékletet gyakorol. A' Standard többi közt azt mondja: Franciaország kedvező körülmények közt fogna ugyan harczhoz, mint minden kezdő, ki kénye szerint választhatja meg a' legüdvösb pillanatot; de e' szerencséje nem sokáig tartana, mert Anglia az afrikai hadserget elzárná, hajóhadát keleten megsemmítné, és ugyan mikép menthetné meg aztán Franciaország 500 ezer harczosa megaláztatástól a' hazát. A' Globe még határozottabban nyilatkozik, mondván: „Birjon bár 40 sorhajóval többet Franciaország, mint Anglia, azért tengeri elsőbbségünket még sem fogja megrendíthetni. A' jour. des Débats dicsekszik, hogy Franciaországnak nincs elégületlen és csak fegyveres erővel fékezhető tartománya; de ugyan micsoda tehát Algir? Ha hajóhadunk Algirt elzárja, ugy az egész ottani francia erő mörök kardjai alatt hull el, vagy pedig tüstint Angliának kénytelen hódolni. Ugyanazon lap őszintén kivallja, hogy nincs mellette Irland, s ezt valóban érezheti Franciaország, mert Angliávali háboru most egészen más hatásu leendne, mint azon időben, midőn balkormányzat miatt Irland igen aggasztó hatalom volt háboruban Angliára nézve; ez azonban már most megszűnt s bármely ellenség saját kárával tapasztalandja, mit képes tenni Irland, midőn jó szántából emel kardot. Egyébiránt ha Franciaországnak nincs aggasztó Irlandja, van e' helyett néhány nyugatindiai gyarmata mintegy 200 ezer szercesenrabszolgával, és a' francia lapok, melyek most olly nagy örömmel mondogatják, hogy egész Európát szabadságba helyezendik, bizonyosan akkor is örülni fognak majd, midőn mi e' rabszolgákat felszabadítandjuk, — természetesen minden kárpótlás nélkül. Végre legnagyobb reményünk van, hogy Franciaország nem vonand kardot, hanem csupán hírlapjaiban harczoland és nem fogja tőlünk megvonni további barátságát, melyet mi igen sokra becsülünk.“ A' négy hatalom szövetsége ez ülések folytában nem fog parlament elibe terjesztetni. — Badenben (Aargauban) két angol három hétig mulatott, minden társaságtól különválva, s mindig azon hiedelemben élve, h. Baden-Badenben (Németországban) tartózkodnak. — Lardnert, ki Heavítide nejét elrablá, Sezer font sterlingnyi büntetésre ítélte az eskütszék. — Beszélük, miszerint az ausztriai és porosz kormányok már aláírák az új négyes szövetséget. —

(Ministerségi nyilatkozat a' spanyol és keleti ügyről. Elegy.) London, jul. 31-ikén: „Tegnap a' felsőházban is szóba jött a' spanyol és keleti ügy, s Melbourne jelenté, mikép kelet lecsönnesítésére csakugyan lényeges lépések történtek már; de a' nagy hatalmak megerősítése még eddig nem szentesíté a' szövetséget, mellyben Franciaország, bármikép ohajtá is Anglia, részt venni nem akart. Ezután tudatá egyszersmind a' házzal, miszerint a' királyné Esparterot Bathrend diszjellel ruházta föl; további sürgetésre pedig oda nyilatkozték, hogy a' barcelonai eseményekről még semmi hivatalos tudósítást nem kapott a' kormány, és így e' tekintetben még nem is ítélni meg Espartero tetteit. — A' Globe félhivatalos tudósítása szerint a' parlamenti ülések aug. 11-ikén el fognak halasztatni. — Az angol sajtó igen mérsékelt hangon ítéli meg a' francia lapok hadzaját, s lényegileg oda nyilatkozik, hogy bármint

készül is háborura Franciaország, mégis bizonyosan nem fogja azt megkezdeni, mert a' fenforgó ügy vérontásra teljességgel nem érdemes.“

Franciaország.

(Bonaparte Lajos hg fogva.) Augusztus 7-iki telegrafi sürgöny szerint Gikán Boulogneban új zendületi mozgalmat gerjeszte Bonaparte Lajos hg; de azonnal elfogták, s most a' boulognei várban őriztetik. Az őrség, nép s nemzetország igen dicséretesen viselé magát. —

(A' bonapartista zendülés neveléséges részletei.) Boulogne, aug. 6-án: „Álomnak véltük, midőn ma reggel azon hirre riadtunk föl álmodunkból, hogy Napoleon Lajos hg városunkba nyomult. 40 — 50 emberrel, kiket London külvárosában szedett össze, tegnap este „Edinburgh város“ gőzösen Wimereu helység mellett parthoz érkezék, s ma reggeli 5 órakor tisztek s katonák előtt császári lobogóval és e' kiáltással: „Vive l'Empereur!“ a' nagy utcán városunkba nyomult. Emberei mindenütt felszólításokat és öt frankos pénzdarabokat osztogattak. A' katonai laktanyából csak egy tiszt lépett a' zendülők soraiba. A' piacon föllállított Napoleon szobrát császári színekkel díszesítvén a' csapat, előtte megállapodott. Az osztogatott felszólítások egyikében többi közt ezeket mondja a' hg: „Katonák! Franciaország parancsolásra van teremtve, és most le van aláztatva. Ti választottí vagytok a' népnek, és közönséges csorda gyanánt bánanak veletek. Kormányzóitok a' ns katonamestérséget le akarják aljasítani. Ez sérte titeket, és ti kérdezték: mi lett az arcolei, austerlitzi és jenai sasokbul? Ezen sasok — itt vannak! Én visszahozám azokat, fogadjátok tehát el. Velök dicsőség, tisztelet, szerencse, és mi ennél több, polgártársítok hálás megismerése fog hozzatok visszatérni. Katonák! köztetek és köztem föloldhatatlan kötelekek léteznek. Szerelmünk és gyűlölségünk tárgyai, érdekünk s ellenségünk ugyanazok. Katonák! Napoleon császár nagy árnyéka szól általam hozzatok. Katonák, fegyverre! Éljen Franciaország!“ A' megyei lakossághoz intézett felszólítás hasonló dicsekvésekkel teljes; de szinte hatás nélkül maradt. A' nemzetország fegyvert fogott, és a' hg tova iramlott embereivel, kiknek összefogására maga a' rendőrség is elég lett volna. A' zendülők a' város előtti buzaföldekbe rejtöztek, de csakhamar körömrre kerültek, s ezek közt: Bouffé-Montauban ezredes, egy hadnagy, néhány altiszt, s több szolga. A' hg a' porondra huzott dereglyébe ugrott kíséreléssel; de ez, a' rendkívüli súly miatt fölfordult, és a' leendő császár iszapban evickelt, honnan börtönbe vivé őt a' rendőrség, s vele Montholon gróft fiastul s a' megsebesült Voisin tábornokot. A' gőzösen ezer puskát, 2 diszhintót és 10 lovat találtak. A' hg egy kapitányra lött, s egy közembert sebesíté meg helyette.“

(Élénk hadi mozgalmak. Elegy.) Paris aug. 6-án: „A' király tegnap Eube utazott, hová a' ministerség egy része tüstint követni fogja őt; Guizot is parancsot kapott Londonbul visszajövésre a' királlyal tanácskozás végett, ki, mint látszik, mulató palotáját fontossá szándékozik tenni az ott hozatandó nagy következményű határozatok által. — A' kamarák hihetőleg sept. 25-ikére fognak összehivatni. — Russziából parancs érkezett a' Franciaországban tartozkodó moszka katonatisztekhez, miszerint azonnal ezredeikhez visszasietni köteleztetnek. — A' fiatalság az egész országban rendkívül örvend a' harczhírek, s mindenütt csoportosan kinálkoznak az önkéntesek. 1831-ben, midőn némi harczkilátások kecsegtették Franciaországot, rövid idő alatt 40 ezer önkéntes jelenté magát, s most még élénkebbül forrong a' nép Franciaország zászlóji alá. — A' szélső baloldali lapok már Thiers ellen nyilatkoznak, mintán az egyik ministeri lap ezeket mondá: „Tíz évi mérséklet és békés indulat tanúsítása után nem félhetni, hogy a' juliuszendületi politika egyszerre és vakon valamely kalandos utra rohanand. Ha az elkezdett készüléteknek tovább is fön kell állani, ugy gondja leend a' kormánynak, hogy határozatot tökéletes jogszerűség igazolja. Minden tünődés nélkül várakozhatni akkor, midőn ereje és akaratja van az embernek a' bántalmak megtorlására.“ — A' szyriai zendülés már tökéletesen lecsönnesült s ez nagy mértékben könnyítendi az ügy békés eldöntését, mert a' négy hatalom bizonyosan nem örömet fog nyílt erőszakhoz nyulni az alkirályt kényszerítendől. — Duperré hajóvezér az Univer szerint Parisbul elutazott a' keleti hajóhad-vezérlés átvételére. — Baudin alhajóvezér Parisba érkezék, és szinte parancsnokságot nyerend a' keleti hajóhadnál. — Fontainebleau körül egy gyakorlás tábor telepüend meg, mellynek vezérlése Orleans hgre leend bizatva. E' tábor 25 ezer emberből fog állani. — Thiers utóbbi időkben többször beszélt az amerikai egyesült szabad tartományok ügyviselőjével, és mondják, hogy kölcsönös ótalmi szövetségre szándékozik lépni a' hatalmas republicával, minek következtében a' lapatai hajóserget azonnal egyesíthetné a' keletivel. — A' jour. des Débats hosszú cikkben bizonyítja be, miszerint a' portának még eddig Szyriából soha nem volt haszna, mert a' folytonos ingerültség miatt olly fölös számú katonaságot kelle ott folyvást tartania, hogy az összes jövedelem ez egyetlen kormányzati költség födözésire sem volt elég. Legcélszerűbb tehát Szyriát M. Alinak, mint hatalmas frigyeknek, átengedni és Tauruszt tűzni ki határvonalul a' nagyur és alkirály birtoka közt. — Francia lapok jobbadán azon véleményt terjesztik, miszerint az angol parlament nem fogja helybenhagyni a' kormány kérdéses új szövetségét; de a' National és Commerce egészen ellenkezőleg így nyilatkoznak: „Azok igen ferde fogalommal bírnak az angol politikáról, kik hiszik, hogy angol minister elég vakmerő lehetne illy határozást hozni, azon meggyőződés mellett, miszerint az nem nemzeti. Nemcsak a' parlament, hanem az egész angol nemzet Palmerston mellett fog nyilatkozni. E' nemzet ugyanis kereskedési ösztöneinél fogva jól érti minden hasznát az illy szerződésnek, melly két utat nyit számára Keletindia felé, s még más szép tartományokkal is bővíti kereskedését. Az angol sajtó legközelebb kemény nyilatkozati Russzia ellen itt épen nem tekinthetők elhatározó alappal bíróknak, mert az angolok gyűlölsége a' moszka ellen soha nem volt olly nagy

mint szeretete a kedves guineek iránt. Anglia hatalmát azonban a National épen nem böcsmerli, sőt megvallja, hogy az valóban félelmes; de egyszersem kimondja, miképp Franciaország nemcsak ezzel, hanem egész Európa összes hatalmával is mindenkor bátran mérközhetik. — Ministeri lapok szerint már Ausztria s Poroszország is aláírák a négyes szövetséget — Egy új királyi rendelet szerint 650 ezer franknyi rendkívüli hitelt nyitott a belminister az idegen menekvők gyámolítására. — Rosamel hajóvezér Tunishan parancsot kapott 3 sorhajót azonnal a keleti hajóhad szaporítására küldeni. — Clauzel tábornagy a Rajna mellett föllállítandó őrsereg vezérletére fog a kormány által megbízatni. — Némelly jól értesültek állítása szerint a négyes szövetség a fegyveres végrehajtást kizárólag Angliára bízta, és így legalább annyiban megnyugtatta érzendheti magát Franciaország, hogy a moszka czárnak nem leend alkalma enyves kezekkel nyulhatni Konstantinápolyhoz. —

Oroszország.

(A cserkeszek győzelmét orosz hírlapok is valósítják.) A moszka „Invalidé” köv. nyilatkozik a kaukazi eseményekről: „A moszka hadsereg évkönyvei gazdagok dicső tettekben és egyesek hősi bátorsága jeleiben, mellyek a maradék emlékezetiben sokáig élni fognak. A kaukazi seregek több ízben volt alkalma hadi borostyánt aratni, mint más hadosztálynak; de olly kitűnő hősi elszántságot s vitézséget nem mutatott eddigéle azon sereg, mint a kaukazi vadcsordáktól megvett kis várak őrsége. Ezen várakat, mellyek azért építették, hogy a félvad népség rablásinak ellenállni lehessen, és a gyalázatos rabszolgakereskedésnek véget szakítani, tavaszkor megtámadák és erősen vivák a cserkeszek. Három vár csakugyan kezökbe is esett, de olly dicsőséggel, hogy vitéz őtalmazóitól az elkésereült ellenség sem tagadható megcsodálását s tiszteletét. A többi vár őrsége hősi erőködésit ohajtott siker koszorúzza. Mindenütt kétségbeesett elszántsággal álltak ellen a hegyi népség ismételt megtámadásának, és e viadalban, hol sokszor egy maroknyi orosz tízszer sőt huszszor annyi ellenség ellen is tusakodott, a weljaminoffi, mihályi, navagini és abai őrség nyeri el a koszorút. Megvették ugyan a cserkeszek mind, de az őrség igen drágán adta el a győzelmét. Egyébiránt ha a moszka olly vitézül viselték magokat, a cserkeszek, kik őket meggyőzték, még vitézebbül harcoltak. — A cserkeszek elleni roppant készülétek mindinkább s nagyobb figyelmet gerjesztenek. Jul. 1 kén 3000 orosz vadász kelt át 40 álgyuval a Dniesteren a Besszarábiában összegyűlt s cserkeszek ellen menő hadsereghez csatlakozandó. A lovas határőrök minden osztályból 20 embert adnak a kaukazi tartományokba nyomuló sereghez. A máha, hadiszer s élelemszállítás olly nagy, hogy a földművelő szinte elvesz miatta. — Lengyel határszéli tudósítások odessai levelek után közlik, hogy a keleti kérdés karddal megoldatása nem messze van. Pontois minden ármánykodási mellett is Ponsonby l. rábirá a portát Ali ajánlatának el nem fogadására, s ennek következtiben Egyiptus és Szyria kikötőinek angol hajók által leendő ostromzár alá vettetése csakugyan bekövetkezik. A moszka hadi erő nagy része már hajón van, és Sinopenél kiszállván egyenesen az adanahi szorosak felé nyomul, Ibrahimot a szárazsán megtámadandó. Az angol és moszka egyetértve munkálkodik é vagy nem, még nem bizonyos. Mind a két hatalom érdeke különböző; a moszkanak valamit kell tenni, hogy egy idő óta elhanyagolt tulnyomóságát Középpáziában helyreállithassa, s befolyását dél felé is kiterjeszthesse; az angolnak jelenleg szinte mindent el kell követnie, hogy déli Ázsia és a földközi tenger közt egyenes összeköttetési vonalt létesíthessen, miáltal az anyaországból kevés idő alatt segítséget kaphat. Így a két hatalom, ha ezélja különböző is, darab ideig az eszközökben megegyezik s ez által a francziákat, bármint huzzanak az alkirályhoz, munkátlansági állapotba teszi, mert Egyiptus kedvéért Anglia és Russziával nehezen fognak ezek szakítani. —

Vilna jul. 15. Az itteni hadi kormányzó köv. parancsot tett közre a hírlapokban: „Gerits Eduárd lengyel születés, ki a lengyel fölkeltekkkel hazáját elhagyta, és jelenleg Franciaországban tartózkodik, az 1834 ben oct. 16 kán kelt ukaz értelmében a birodalomból számkivetették, a visszatérés neki örökre megtiltatik, és minden ingó s ingatlan java elkoboztatik. — Mások ellen is szinte illy kemény ítélet hirdettetett ki.

Dánia.

(A tartományi Rendek javítási ajánlata.) Kopenhága. jul. 20. Bang prof. indítványa a tartományi RR. intézvénye ügyében köv. hangzik: 1) egyesíttessék a két dán rendi gyűlés, azaz minden dán nyelvet beszélő tartományi gyűlés egygé olvasztassék. 2) A követválasztásban nem egyébre, mint személyes tulajdonokra tekintsenek, a megválasztatott legyen feddhetlen éltű, tartózkodott legyen a király europai birtokában öt évig, s ne álljon olly viszonyban más országgal, hogy dán polgárnak ne lehessen tartani. Ez oda céloz, hogy a választás ne köttessék földbirtokhoz, miképp a választási jog. 3) Az összes papság négy követet válasszon; az egyetemi tanítók választassanak s választathassanak is. 4) A kir. hivatalviselők, ha megválasztattak, arra ne kérjének különös engedelmet a kormánytól. 5) Az országgyűlés kezdete s vége határozottassék meg; tartson három hónapig, gyűljön össze minden évben márt. végén, vagy apr. elején. 6) A tanácskozás nyilvános legyen. 7) A jövedelem s kiadás megvizsgálata, szóval az országos pénz kezelése a RR. hatása alá tartozzék, s ellenőrsége alatt történjék.

Svédország.

(Az alkotmányi választmány visszaveti a király rendkívüli országgyűlést illető választ és csak egy kamrát akar). Stockholm, jul. 17. Az alkotmányi választmány visszaveti a király rendkívüli országgyűlést illető választ s javaslatát már most az alkotmányváltoztatás ügyében közönségesen tudva van. Annak fővonalai ezek: „A képviselői testület csak egy

kamrát képez, melly szükség esetén, mint Norvégiában, két részre oszlik. Mint Norvégiában minden törvényjavaslatot az alsókamra (Odelsting) tend. A felsőbb kamra (Lagsting) tagjai azon 60 képviselő, kiket a képviselői testület gyűlése szótöbbséggel, minden rangkülönbség nélkül, választ. A képviselők gyűlése ezután is országgyűlésnek nevezetik, melly minden másod évben tartatik, és a rendkívüli országgyűlés azonnal megszűnik, mihelyt a rendes összeül. Választási joggal minden svéd bir, ki keresztyén, 20 éves, és 5 évig az országban lakik, s a köv. osztályokhoz tartozik. A ki 1000 — 4000 tallérnyi vagyont bir s tőle adót fizet, egy szava van, a ki 3000 — 10,000 tallérnyi, kettő, s a ki 100,000 tallérnyi bir s tőle adót fizet, hat szava van, ki pedig 252 — 500 tallérnyi adóalatti vagyont bir, egy negyedrészt szava van, a ki 500 — 1000 tallérnyi, fél szava. Minden tisztviselő, kit törvényes ítélet által bocsáthatni el hivatalból, bir szavazási joggal, de nem ollyan, ki önkényesen eresztethetik el. A választó egyszersem választható is, ha 25 éves, és a megválasztatás alulsenki sem vonhatja ki magát, csak 60 éves, vagy már kétszer országgyűlésen volt, vagy ha valami törvényes akadály forog fen. Hogy a választás valamelyik osztály kezibe ne kerüljön, mindenki minden rangra való tekintet nélkül választathatik. A képviselők száma 250 re terjedend, hogy körülbelül 12 ezerre essék egy. A választás titkos szavazás által történendik. Ezek az alkotmányi választmány javaslatának főbb vonalmai; ha ez átmegy, és ország törvényévé válik, az egész belállapotban lényeges változás történik. A kormány, melly ismerte a választmány alapelveit, meg akarta ezt előzni, s azért tett maga alkotmányváltoztatási javaslatot; de tudja e aztán létesíteni? az már más kérdés.

Stockholm. jul. 21. Az alkotmányi választmánytól két nagy fontosságú javaslatot fogada el ismét az országgyűlés. Egyik az ugynevezett behuzási jog eltörlesztése, miszerint a kormány az újságot minden törvényes eljárás nélkül megtilthatta, de ezen hatalommal, mint-hogy az igen felháborító volt, már két év óta nem élt. Másik az országos költség megvizsgálása; ezen vizsgálat elelőtt csak minden második évben történt, és három hónapig tartott; ezután a költségvizsgálók minden évben összegyűlnek, és munkájukat két hónap alatt végzendik. E két javaslatot az országos RR. helybenhagyják és mint nálunk szokás, a jövő országgyűlésig nyugszik, mert minden törvényváltoztatásnak két országgyűlésen kell tárgyalatnia, elsőn t. i. a változtatási javaslat felett vitatkoznak, s helybenhagyják másodikon pedig végkép eldöntik.

Stockholm, jul. 31. E. hó 28 kán Stjerneld b. kül- és Posse gr. igazságminister hivataljokról lemondottak, és lemondásukat a királynak benyújtották. Lemondásuk oka, mivel a közbizodalmat nem bírták. —

Németország.

Drezda aug. 5. Beszélük, hogy a porosz király és Metternich hg legközelebb Fischbachban összejövendnének. — A porosz legújabb statuslap, Duninnek érseki székebe visszatérését illetőleg következő fontos írományt közöl: Uralkodásba léptemkor, a bold. király atyai gondoskodása által olly karban lelém azon ügyeket, mik a poseni nagyhűségben az egyházi békét meg- és ezen tartomány kathol. alattvalóit főpásztortól elzavarák, mellynek nem hamar vala jó vége remélhető, s kívántam, az eddigi szabályoktól, mellyeket boldogult király ő fels. a fenforgó körülmények miatt elkerülhetlenek gyanánt elismert s mikben én teljesen megnyugsom, el nem térve a közelebbi értesülés útját követni, s az most kedvező eredményekre vezet. Az érsek nyilatkozatiból reményelem, hogy mind a korona jogai, mind az országos törvények tekintete, valamint az egyházi rend visszatérése is biztosíthatnak. A félreértések elhárulása felszabadít azon szomorú kötelességtől, hogy az ország törvényszéke által a fő-papok ellen hozott ítéletet végrehajtasam, s a szigorúság szabályit kövessem. Azért hajlandó vagyok Dunin érseknek egyházi hivatalától felfüggesztésében, és Berlinből önkéntes eltávozását utáni fogságában, elismerni azon elégtételt, mellyet a törvények általa megsértett szentsége kíván s akarom érseki székebe visszatérését az egyházi főpásztornak, annál hajlandóbban pedig, mivel a nagyhercegség lakosi egész hűséggel álltak ellen a tartományi igazgatás szükséges és törvényszerű szabályi ellenkerült felzajdulásoknak. Teljes bizalommal vagyok, hogy nagyhűségű kathol. alattvalóim, főpásztoruk visszatérében azon ótalom és gondoskodásnak kezességét lelendik, mellyel a poseni nagyhűség kathol. egyháza, és istentisztelete iránt viseltetem. Mint én szigorú lélekisméretességgel vigyázandok, hogy minden kerültessek el, mi alapos panaszra nyujtana alkalmat, ha elhatározott és másíthatatlan akaratom, minden keresztyén vallásfelekezet tökéletes szabadsági egyenlőségére nézve, nem teljesítették: ugy kimelés és tekintet nélkül fognak bánni mindennel, ki a törvények s világos akaratom ellenére alánsni merészkednék a felekezetek egyességét, s veszerálybe hozná az egyházi nyugalmat. Sanssonci. jul. 29. 1840. Fridrik Vilmos. — Rochort, Wérther. Ladenberg. — Posen aug. 5. Ez este 10 órakor jött meg Colbergből Dunin érsek, és lakába szállott.

Gabonaár: Pest, aug. 18 kán: Tiszta búza: 225—190; Kétszeres: 162—140; Rozs: 132—122; Arpa: 105—95; Zab: 100—92; Kukoricza: 155—130. pozs. m. váltó garas.

Pénzkelet: Bécs aug. 1 kén: 5 petes statuskötelezvény: 107³/₄; 4 petes: 100¹/₈; 3 petes: 80; 1839 ki kölesön: 70¹/₈; 1839 ki: 322¹/₂; Bankrésztvény: 1735; Eszterházy-sorsjegy: 42; Cs. k. arany-agio 3⁰/₁₀

Dunavizallás: aug. 18 kán délben: 9⁰/₁₀ 0⁰/₁₀ a⁰/₁₀ zerus felett.

Vasutrésztvény: éjszaki: 101¹/₂; majlandi: 107; győri: 120.